

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Justitiedepartementet

Yttrande över Nya regler om nödlidande kreditavtal och inkassoverksamhet (SOU 2023:3)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal; förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182); förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846); förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer; förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet; förslag till förordning (2023:xx) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal; förslag till förordning om ändring i inkassoförordningen (1981:956); förslag till förordning om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister; förslag till förordning om ändring i förordningen (1999:1135) om misstankeregister; förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen samt förslag till förordning om ändring i förordningen (2007:975) med instruktion för Integritetsskyddsmyndigheten

Av remissen framgår att Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU antogs i november 2021. Direktivet ska vara genomfört i medlemsstaterna senast den 29 december 2023. Genom direktivet införs gränsöverskridande bestämmelser om bland annat information och utökad tillsyn av förvärv och förvaltning av nödlidande krediter som beviljats av ett kreditinstitut. Direktivet reglerar i huvudsak kreditförvaltares och kreditförvärvares verksamhet.

I sak föreslår utredaren bland annat att kredithanteringsdirektivets krav regleras samlat i en ny lag. Inkassoverksamhet som omfattas av direktivet undantas från inkassolagen och regleras i den nya lagen medan inkassolagen även fortsättningsvis ska gälla för inkassoverksamhet som inte omfattas av direktivet. Vidare föreslås att Finansinspektionen ska vara tillsynsmyndighet för såväl verksamhet som omfattas av kredithanteringsdirektivet som inkassolagen i dess helhet.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Av remissen framgår att regeringen den 23 juni 2021 beslutade att tillkalla en särskild utredare med uppgift att utreda vissa frågor kring hantering och köp av krediter som har lämnats av ett kreditinstitut. Utredaren har haft två olika uppdrag. Det första har varit att införliva kredithanteringsdirektivet i nationell rätt. I denna del har utredaren föreslagit att direktivets krav samlas i en lag. Här ingår en tillståndsprovning och tillsyn av Finansinspektionen. En del av denna verksamhet har tidigare fallit under inkassolagen. Som en följd har utredaren i inkassolagen avgränsat inkassoverksamhet som behandlas i inkassolagen från sådan verksamhet som omfattas av denna nya lag. Vidare har utredaren även föreslagit följdändringar i annan lagstiftning. Uppdraget har även innefattat att se över inkassolagens tillståndsprovning och tillsynen över lagen. Här har utredaren föreslagit att tillståndsprovningen och tillsynen för båda lagarna samlas hos Finansinspektionen.

Kredithanteringsdirektivet är ett led i arbetet med att stärka EU:s ekonomiska och monetära union. Direktivet syftar till att hantera den höga andel av s.k. nödlidande lån som har belastat banksektorerna i flera av EU:s medlemsstater till följd av den globala finanskris som under 2008 spred sig över världens finansmarknader. Det nya direktivet utgör en av flera delar i ett åtgärds paket för att motverka problem med nödlidande lån som kommissionen lade fram 2018. Utredaren uppger att Sverige är en av de medlemsstater inom EU som har lägst andel nödlidande lån i banksektorn. Direktivet är därmed främst av betydelse för de medlemsstater som har en högre andel nödlidande lån. Samtidigt går det inte att bortse från att de europeiska banksystemen är sammanlänkade och att problem kan sprida sig till andra medlemsstater. Även Sverige kan alltså dra nytta av bra regler på området.

Genom direktivet, som innehåller regler om hantering och köp av krediter, kommer det att finnas ett gemensamt regelverk för försäljning av bankers fordringar och för hur lånen ska hanteras efter en försäljning. Samtidigt garanterar bestämmelserna ett högt skydd för låntagarna. Banker ska ta ansvar för sin kreditgivning och de lån som de har beviljat. Handel med förfallna fordringar kan emellertid, enligt utredaren, fylla en sund "städfunktion". Om en bank har höga nivåer av nödlidande lån minskar dess förmåga att bevilja nya lån. Att sälja nödlidande lån kan frigöra kapital för ny utlåning samtidigt som lånen tas om hand av en annan aktör. Sådana överlåtelser får dock inte medföra att skyddet för låntagare försämras.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Av remissen framgår att tillsynsansvaret för inkassolagen i dag är delat mellan Integritetsskyddsmyndigheten och Finansinspektionen. Integritetsskyddsmyndigheten är ansvarig för tillståndsprovningen och tillsynen, men Finansinspektionen ansvarar om verksamheten bedrivs av ett kreditinstitut eller företag som kan jämföras med kreditinstitut. Det delade ansvaret har kritiserats under lång tid. För närvarande är tillsynen även begränsad.

Utredaren anger att problemet med ett delat ansvar förstärks genom tillkommande tillsynsuppgifter av kredithanteringsdirektivets krav. Direktivets syfte är att skapa ett gemensamt regelverk inom EES för att stärka den finansiella stabiliteten. Dessa uppgifter ligger förstas inom Finansinspektionens tillsyns- och kompetensområde, och det är därför

givet att Finansinspektionen behöver vara tillsynsmyndighet över det regelverket. En samlad tillsyn förutsätter därför att tillståndsprövningen och tillsynen över inkassolagen förs över till Finansinspektionen. Utredaren anser också att inkassolagens frågor ligger närmare inspektionens ansvarsområde än Integritetsskyddsmyndighetens, vars uppgift är att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter. Inkassolagen är en skyddslagstiftning för såväl gäldenärer som borgenärer, och skyddet för den personliga integriteten är bara ett av flera skyddsområden. Således föreslår utredaren att Finansinspektionen ska ha tillsynsansvaret över såväl kredithanteringsdirektivets krav som inkassolagen i dess helhet.

Det framgår av remissen att flera bestämmelser i kredithanteringsdirektivet är frivilliga att genomföra, att det finns möjlighet att välja mellan olika lösningar och att det går att utsträcka tillämpningsområdet. Utredaren föreslår bland annat att kraven i kredithanteringsdirektivet enbart ska gälla nödlidande krediter och att kraven begränsas till krediter som har beviljats av kreditinstitut. Kraven ska gälla kreditförvaltning som utförs på uppdrag av kreditförvärvare. Kreditförvaltning på uppdrag av kreditgivare ska emellertid inte omfattas av direktivets krav. Endast juridiska personer ska kunna vara kreditförvaltare.

Det kan konstateras att inget av förslagen i utredningen går längre än vad direktivet föreskriver.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Utredaren anger att Sverige på grund av sitt medlemskap i EU är skyldig att införliva kredithanteringsdirektivets krav. Förslaget överensstämmer därmed med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Utredaren föreslår att lag och förordning om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal ska träda i kraft den 1 januari 2024. Lagen gäller inte för verksamhet med kreditavtal som överlåtits före ikraftträdandet. Ändringar i inkassolagen och i inkassoförordningen ska också träda i kraft den 1 januari 2024. För kreditavtal som överlåtits före ikraftträdandet gäller 1 § inkassolagen i dess äldre lydelse.

Beslut om tillstånd enligt äldre bestämmelser ska gälla även efter ikraftträdandet. För sådan verksamhet som bedrivs av kreditförvaltare gäller dock äldre beslut om tillstånd längst till den 29 juni 2024 eller när tillstånd för kreditförvaltning erhållits, om den tidpunkten infaller tidigare. Innebörden blir att det inte krävs någon ny ansökan till Finansinspektionen för den som redan har ett tillstånd. Ärenden som har inletts hos Integritetsskyddsmyndigheten före ikraftträdandet men ännu inte avgjorts ska överlämnas till Finansinspektionen.

Ändringar i konsumentkreditlagen föreslås också träda i kraft den 1 januari 2024. Det behövs inga övergångsbestämmelser. Följdändringar i lag (1992:160) om utländska filialer och i lag

(1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet träder i kraft den 1 januari 2024, och det saknas även här skäl för övergångsbestämmelser.

Utredaren anser inte att det behövs särskilda hänsyn när det gäller ikraftträdandet. Vidare bedöms att det saknas skäl för särskilda informationssatsningar.

Regelrådet gör följande bedömning. Informationen om ikraftträdande är tillräcklig. Beträffande speciella informationsinsatser hade det varit önskvärt med en större tydlighet kring varför dessa inte anses behövas. Regelrådet ser dock inte avsaknad av sådan information som en uppenbar brist i detta fall.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Av remissen framgår att verksamhet som utgör förvärv och förvaltning av nödlidande krediter i kredithanteringsdirektivets mening i dag bedrivs i relativt stor omfattning i Sverige. Förvärvare av krediter är framför allt de större inkassoföretagen eller bolag som ingår i samma koncern som ett inkassoföretag.

Enligt SCB:s företagsstatistik fanns det år 2020 172 företag som hade tillstånd av Integritets- skyddsmyndigheten att bedriva inkassoverksamhet. Det handlar i huvudsak om aktiebolag. En del av dessa bolag är enligt uppgift från Svensk Inkasso små, men det finns även ett flertal stora bolag som bedriver inkassoverksamhet. Enligt konsultbolaget Sweco, som bidragit med underlag till utredningen, handlar det i huvudsak om små eller medelstora företag med en omsättning på i genomsnitt 35 miljoner kronor, genomsnittliga tillgångar på knappt 500 miljoner kronor och ungefär tio anställda i genomsnitt. Tillsynen omfattar inte inkassoverksamhet som bedrivs av företag under Finansinspektionens tillsyn. Vidare omfattar tillsynen inte heller advokater, vilket beror på att advokatväsendet står under tillsyn av Advokatsamfundets styrelse och disciplinnämnd.

Finansinspektionens tillsyn regleras i första hand inte i inkassolagen utan i andra lagar beroende på verksamhet. De företag under Finansinspektionens tillsyn, som även bedriver inkassoverksamhet, är i huvudsak kreditinstitut. Finansinspektionen har tillsyn över ett tiotal aktörer som bedriver inkassoverksamhet inom ramen för tillståndet att bedriva bank- och finansieringsrörelse samt ytterligare några aktörer med verksamhetstillstånd. Den del av inkassoverksamheten som berör kredithanteringsdirektivet och som alltså skulle tillkomma bedöms vara liten. Utredaren uppskattar att det skulle kunna handla om 10–20 inkassobolag.

Totalt handlar det alltså om upp emot 200 företag som i dag har tillstånd från Integritets- skyddsmyndigheten eller Finansinspektionen, eller kommer ha tillstånd i enlighet med kredithanteringsdirektivet, som kan komma att påverkas av utredarens förslag. Till detta kan även tillkomma fler företag som i dag bedriver inkassoverksamhet utan tillstånd, i huvudsak advokater eller anställda på advokatbyråer som inte behöver ha Integritetsskydds- myndighetens tillstånd för att driva in fordringar. Det saknas dock uppgift om hur många företag som bedriver inkassoverksamhet utan tillstånd.

Från Svensk Inkasso har anförts att det stora flertalet av de företag som innehar inkasso- tillstånd bedriver mycket begränsad inkassoverksamhet. Många av bolagen är snarast att betrakta som juristfirmor där möjligheten att i vissa fall biträda klienter vid indrivning av

fordringar utgör endast en av många tjänster som erbjuds. De ordinarie medlemmarna i Svensk Inkasso avser 25 företag som bedriver yrkesmässig inkassoverksamhet och som har tillstånd att bedriva verksamheten från Integritetsskyddsmyndigheten eller Finansinspektionen. Mer än en tredjedel av dessa företag är små företag, ungefär en femtedel medelstora företag och knappt hälften stora företag. Ungefär 4 av 5 företag har inkasso- och kreditupplysningsverksamhet som sitt huvudsakliga verksamhetsområde.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

I remissen anges att förslagen i första hand har ekonomiska konsekvenser för staten. Det handlar då om kostnaden för Finansinspektionens tillståndsprovning och tillsyn över såväl inkassolagen som lagen om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal. För de berörda företagen handlar konsekvenserna främst om avgifter, men även om administrativa kostnader.

Administrativa kostnader

Sweco bedömer, i sitt underlag till konsekvensanalys, att företagens administrativa kostnader kommer att påverkas i begränsad omfattning. Redan i dag behöver företag ansöka om tillstånd hos Integritetsskyddsmyndigheten för att bedriva inkassoverksamhet. Det finns även företag under Finansinspektionens tillsyn som bedriver inkassoverksamhet. Som huvudregel krävs tillstånd från Finansinspektionen för att få driva bank- och finansieringsrörelse, men det krävs inget särskilt tillstånd av Finansinspektionen för att även bedriva inkassoverksamhet.

Enligt utredarens förslag ska kreditförvaltare endast få bedriva verksamhet efter tillstånd av Finansinspektionen. Närmare bestämmelser om vad en ansökan om tillstånd ska innehålla ges i föreskrifter. Hur stor arbetsinsatsen kommer vara för kreditförvaltare i samband med tillståndsprovningen beror således i hög grad på hur föreskrifterna kommer utformas. De sammantagna konsekvenserna för företagen bedöms dock som ringa i sammanhanget jämfört med hur situationen är i dag. Det beror bland annat på att inkassoverksamhet som bedrivs av aktörer som är kreditförvaltare, kreditförvärvare, dess företrädare eller tillhandahållare av kreditförvaltning ska undantas från inkassolagen och regleras i den nya lagen. Många av företagen behöver redan i dag ansöka om tillstånd, men framöver kommer ett annat tillstånd att behöva sökas i enlighet med kredithanteringsdirektivet.

Sweco bedömer att tillsynen kommer att bli mer omfattande som följd av förslaget att Finansinspektionen ska vara tillsynsmyndighet för såväl verksamhet som omfattas av kredithanteringsdirektivet som inkassolagen i dess helhet. Den tillsyn som har bedrivits av Integritetsskyddsmyndigheten har varit begränsad. En ökad tillsyn kan innebära att företag kan behöva inkomma med fler uppgifter och underlag än i dag i samband med tillsynsaktiviteter. Det kan exempelvis handla om löpande inrapportering som följer av lagar och föreskrifter. Den administrativa bördan kommer troligtvis bli större för företagen, men omfattningen bedöms som liten.

Det kan konstateras att utredaren inte gör en egen bedömning av de administrativa kostnaderna.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet anser att det inte kan uteslutas att påverkan på berörda företags administrativa kostnader kan komma att bli större än vad Sweco, och utredaren, anför. Den tillsyn som hittills bedrivits av Integritetsskyddsmyndigheten har varit begränsad, och den som nu tillkommer i och med att Finansinspektionen föreslås ta över ansvaret kommer att bli betydligt mer omfattande och därmed mer tids- och resurskrävande. Detta ska särskilt ses mot bakgrund av att många av företagen är små, med få anställda. Vidare anser Regelrådet att det är en uppenbar brist att redovisningen helt saknar kvantifieringar. Som ett minimum hade det varit önskvärt med en analys om hur tidsåtgång och kostnader ser ut i dag, med ett rimligt scenario kring hur förslaget kan komma att påverka utvecklingen framöver.

Regelrådet finner därmed redovisningen av berörda företags administrativa kostnader bristfällig.

Andra kostnader och verksamhet

Av remissen framgår att Finansinspektionens tillståndsprövning och tillsyn till stor del är avgiftsfinansierad. Genom att Finansinspektionen föreslås ansvara för såväl inkassolagen som lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal skulle det även gälla för sådan verksamhet. Detta skulle innebära en stor förändring för dem som bedriver inkasso-verksamhet. Såväl ansöknings- som tillsynsförfarandet har varit kostnadsfritt hos Integritetsskyddsmyndigheten, som har ansvarat för tillståndsprövningen och tillsyn av inkassoverksamheten sedan lagens tillkomst 1974.

Sweco bedömer att en avgiftsfinansiering skulle kunna ha en negativ konkurrenspåverkan på företag där inkassoverksamheten enbart är en mindre del av verksamheten eller på små företag. Det gäller även om avgifterna differentieras. Detta skulle, enligt Sweco, kunna innebära att små företag avstår från fortsatt verksamhet och att antalet företag därmed skulle minska. Här bör dock noteras att Sweco utgår från Finansinspektionens förslag på mycket höga avgifter.

Utredaren delar Swecos uppfattning om att höga avgifter kan få negativa effekter för inkassoverksamheten. En viktig slutsats är därför att hänsyn behöver tas till konsekvenser för företagen vid bestämmandet av avgifter. Mot bakgrund av detta landar utredaren i två förslag:

(1) Utredaren föreslår att det införs en avgiftsskyldighet i inkassolagen. Tillstånd att bedriva inkassoverksamhet ska löpa i tio år och ansökningsavgiften bör hänföras till avgiftsklass D–E, med en tidsåtgång på tre-fem timmar och en avgift på 4 000–6 500 kronor. Tillsynsavgiften bör begränsas till 3 000–6 000 kronor om året, mot bakgrund av att ansökan om inkassotillstånd och tillsyn av inkassolagen under lång tid varit kostnadsfritt samt med beaktande av företagets konkurrensförmåga. Första året ska avgiften vara 1 000 kronor. Avgifterna bör differentieras, beroende på inkassobolagets storlek eller om verksamhetsutövaren är en fysisk person.

Enligt Finansinspektionens preliminära bedömning skulle prövningen för enklare ärenden ligga i avgiftsklassen H, eftersom den förväntade prövningstiden per ärende skulle uppgå till minst 17 timmar. Det skulle innebära en avgift för ansökan om tillstånd enligt inkassolagen på 22 000 kronor, men detta skulle kunna utsträckas till 50 timmar och en avgift på 46 000 kronor eftersom inkassoverksamhet enligt inspektionens uppfattning bör följa penningtvätts-regelverket.

Beträffande risker för inkassobranchen bedömer Finansinspektionen att få inkasso-verksamheter torde hota den finansiella stabiliteten, men att branschen likväl är en del av det finansiella systemet. Den tillsyn som behöver bedrivas skulle vara inriktad inte bara mot konsumentskydd utan även mot verksamhetens finansiering. Förlustrisker mot andra parter är särskilt riskfyllt, eftersom det här finns spridningsrisker. En relevant jämförelse är, enligt myndigheten, den tillsyn som bedrivs för konsumentkreditinstitut.

Inspektionen anför vidare att en tillsynsavgift för såväl inkassolagen som lagen om förvärv och förvaltning av nödlidande krediter skulle kunna variera mellan 35 000 kronor och 100 000 kronor om året, beroende på företagets storlek. Den högre siffran baseras på att myndigheten haft kostnader på 77 000 – 114 000 kronor årligen för likvärdiga institutstyper under de senaste åren.

Som argument för sina föreslagna avgiftsnivåer anför utredaren bland annat att en prövning av företagets kapital- och finansieringssituation, ägare och ledning samt verksamhetsplan framstår som långtgående utan självklar bäring på kraven i inkassolagen. När det gäller skyddet för borgenärer kräver inkassolagen också att medlen hålls avskilda. Det är självfallet angeläget att verksamhetsutövaren inte är på obestånd, men utredaren bedömer inte att riskerna är så stora att en jämförelse med konsumentkreditinstitut är rättvisande. Det ska också beaktas att även fysiska personer får bedriva inkassoverksamhet. Vidare har utredaren, till skillnad från inspektionen, dragit slutsatsen att inkassolagen inte omfattas av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Därutöver anser utredaren att kostnadsposten för sanktioner torde vara överdimensionerad i myndighetens analys.

(2) Utredaren föreslår att det införs en avgiftsskyldighet i lag om förvärv och förvaltning av nödlidande krediter. Tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare bör hänföras till avgiftsklass K-M, vilket betyder en tidsåtgång per tillstånd på 35–70 timmar och en avgift på 46 000–90 000 kronor. Avgifterna bör differentieras inom gruppen.

Denna lag är ny. Till skillnad från inkassolagen innehåller den omfattande krav för tillstånd. Samtidigt beräknas endast 10–20 bolag ansöka om tillstånd som kreditförvaltare. Finansinspektionen bedömer att kostnaden för tillståndsprövningen för dessa 10–20 bolag uppgår till samma kostnad som tillståndsprövningen för 170 bolag att bedriva inkasso-verksamhet. Det skulle innebära en kostnad på 925 000 kronor om året. Inspektionens uppfattning är vidare att kreditförvaltare bör genomgå lägst samma prövning som konsumentkreditinstitut, dvs. en prövning på 50 timmar och avgiftsklass L som har en avgift på 65 000 kronor. Det innefattar en prövning i förhållande till penningtvätsregelverket. Om tillståndet innefattar gränsöverskridande verksamhet skulle avgiftsklass M kunna gälla med en prövning på 92 timmar och en avgift på 120 000 kronor. Som utredaren förstår det avses rätteligen avgiftsklass N, eftersom den har en tidsåtgång på 90 timmar och en avgift på 120 000 timmar.

Inledningsvis ifrågasätter utredaren Finansinspektionens beräkning av kostnaden för tillståndsprövningen, mot bakgrund av att det är oklart hur länge ett tillstånd för en kreditförvaltare ska gälla. Utredaren anser också att inspektionens uppdelning i två olika avgiftsklasser beroende på om gränsöverskridande verksamhet ingår inte är ändamålsmässig. Därutöver görs bedömningen att det saknas anledning att föreslå att kreditförvaltares verksamhet ska omfattas av kraven i lag om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. En slutsats är därmed att prövningen bör kräva färre timmar än

de 90 timmar som myndigheten räknar med och att därmed lägre avgiftsklasser skulle kunna gälla, rimligen då avgiftsklass K–M vilket betyder en tidsåtgång per tillstånd på 35–70 timmar och en avgift på 46 000–90 000 kronor.

Finansinspektionen har som framgått preliminärt bedömt för såväl inkassolagen som lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal att en årlig tillsynsavgift kan variera mellan 35 000 och 100 000 kronor. Som tidigare redovisats har utredaren för inkassolagen en helt annan bedömning, men har inte motsvarande invändningar för den nya lagen. Däremot anser utredaren att tillsynsavgiften behöver klarläggas närmare.

Regelrådet gör följande bedömning. Utredaren har tydligt redovisat sina förslag beträffande avgiftsnivåer och presenterat dessa på ett konkret och utförligt sätt samtidigt som Finansinspektionens förslag bemöts i detalj. Det framgår att utredaren har tagit konsekvenserna för företagen i sin utgångspunkt för analysen och härvidlag beaktat såväl företagsstorlek som konkurrensförmåga. Det sätter Regelrådet stort värde på.

Regelrådet finner således redovisningen av påverkan på berörda företags andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Sweco bedömer att det som har störst konkurrenspåverkan är om Finansinspektionen kommer finansiera tillståndsprövningar med avgifter och delvis även tillsynen med tillsynsavgifter. Även om avgifterna blir differentierade efter företagets storlek så finns det risk för att mindre företag, eller företag där inkassoverksamheten står för en mindre del av verksamhet, påverkas i högre utsträckning än större företag och därmed förlorar konkurrensfördelar. Även inom gruppen små företag finns det en variation i hur stor inkassoverksamheten är inom företaget. Det kan innebära att vissa företag som i dag bedriver inkassoverksamhet väljer att inte söka tillstånd framöver. Bedömningen är att antalet företag som bedriver inkassoverksamhet troligtvis kan minska om det kommer krävas avgifter för både tillståndsansökningar och årliga tillsynsavgifter.

I sin helhet bedömer Sweco att utredarens förslag kan få positiva konsekvenser för konkurrensen till följd av utökad och bättre tillsyn. Det bör medföra högre regelefterlevnad och konkurrens på mer likvärdiga villkor.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet gör ingen annan bedömning av påverkan på konkurrensförhållandena än vad anges i remissen. Som tidigare konstaterats ser Regelrådet positivt på att konsekvenserna för företagets konkurrensförmåga har tagits i beaktande i utredarens förslag.

Regelrådet finner därmed redovisningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I remissen anges att företagen inte bedöms påverkas i några andra avseenden än vad som beskrivits ovan.

Regelrådet finner inget som talar emot denna bedömning och anser därmed att redovisningen är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Som tidigare anförts har utredaren i sina förslag till avgiftsnivåer tagit särskild hänsyn till små företag samt till företag som endast bedriver inkassoverksamhet i begränsad omfattning.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet ser positivt på att särskild hänsyn har tagits till små företag, särskilt mot bakgrund av att tillstånd och tillsyn hittills har varit kostnadsfritt för inkassoverksamheterna.

Regelrådet finner således redovisningen av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven med avseende på samtliga delasppekter förutom påverkan på företagens administrativa kostnader. Regelrådet anser att det inte kan uteslutas att de administrativa kostnaderna underskattas av Sweco, och utredaren, kanske till och med i betydande utsträckning, och att det särskilt kan komma påverka de många mindre företagen i branschen. Remissen är i sin helhet både tydlig och utförlig. Regelrådet ser särskilt positivt på att utredaren har vinnlagt sig om att beakta konsekvenserna för de berörda företagen i sina förslag, med avseende på såväl företagsstorlek som konkurrensförmåga. Sammantaget är detta avgörande för helhetsbedömningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 5 april 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Ulrika Wienecke.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Ulrika Wienecke
Föredragande